

**SPRAWOZDANIE Z I WALNEGO ZEBRANIA
POLSKIEGO STOWARZYSZENIA FAMILIOLOGICZNEGO
PT. „PROMOCJA NAUK O RODZINIE”
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
Lublin, 12 listopada 2009 roku**

Dnia 12 listopada 2009 roku w Auli im. Jana Pawła II na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II miało miejsce Walne Zebranie Polskiego Stowarzyszenia Familiologicznego, któremu przyświecał temat „Promocja nauk o rodzinie”.

Zebranych gości powitał dziekan Wydziału Teologii KUL – ks. prof. dr hab. Mirosław Kalinowski – i zarazem przedstawił formalny etap prac Stowarzyszenia i program zjazdu.

Oficjalnie I Walne Zebranie otworzył prezes Polskiego Stowarzyszenia Familiologicznego bp dr Stanisław Stefanek – wieloletni dyrektor Instytutu Studiów nad Rodziną UKSW, członek Papieskiej Rady ds. Rodziny i wiceprzewodniczący Rady Episkopatu Polski ds. Rodziny. Ksiądz Biskup nakreślił podłoże działań dydaktyczno-naukowych w obszarze studiów nad rodziną, które było akademickim przedłużeniem istniejących diecezjalnych Studiów Życia Rodzinnego w ramach duszpasterstwa rodzin. Działania pierwotnych struktur wpłynęły na wzrost świadomości społecznej w zakresie poradnictwa małżeńsko-rodzinnego. Zaznaczył potrzebę działań wielokierunkowych, które ma podejmować uczelnia, by na nowo formować postawy rodzinne w społeczeństwie i intelektualnie wspierać doradców rodzinnych. Ksiądz Biskup podał kilka postulatów działalności PSF, m.in. konieczność koordynacji pracy akademicko-badawczej oraz zaplecza dla dydaktyki prowadzonej w ramach kierunku Nauki o rodzinie. Potrzebne są pilnie także kompetentne działania prawne, które byłyby swego rodzaju pomostem między społeczeństwem a procedurami legislacyjnymi. Działania PSF winny mieć również charakter multimedialny – w celu oddziaływania na postawy społeczne. Ksiądz Biskup zaproponował stworzenie forum internetowego wspartego dyżurami członków PSF.

W dalszej części spotkania zostały wygłoszone dwa wykłady. Dyrektor Instytutu Studiów nad Rodziną UKSW – ks. dr hab. Mieczysław Ozorowski (prof. UKSW) – w swoim wystąpieniu podjął temat dyscypliny Nauki o rodzinie i jej miejsca w systemie nauk. Po scharakteryzowaniu, czym są nauki o rodzinie, i omówieniu kryteriów klasyfikacyjnych w nauce, ks. Ozorowski przedstawił obecną sytuację tego kierunku w oparciu o odpowiedź Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów na wniosek Rady Wydziału Teologicznego UKSW dotyczący wyodrębnienia nowej dyscypliny „Nauki o rodzinie” w dziedzinie nauk humanistycznych z maja 2009 roku. Ks. Ozorowski przypomniał o 30-letnich staraniach o utworzenie dyscypliny nauk o rodzinie. Dzięki wysiłkom ks. prof. dr hab. Kazimierza Majdańskiego, założyciela pierwszego akademickiego ośrodka – Instytutu Studiów nad Rodziną w Łomiankach, został zatwierdzony kierunek Nauki o rodzinie.

Obecne zastrzeżenia Centralnej Komisji dotyczyły tego, że studia i badania nad rodziną dotychczas prowadzone są w obrębie wielu dyscyplin naukowych: socjologii, psychologii, pedagogiki, nauk prawnych, polityki społecznej, teologii oraz z zakresu medycyny i jej specjalności. W związku z tym, że nauki o rodzinie obejmują wiele dyscyplin naukowych, metodologicznie zróżnicowanych i autonomicznych, jednakże badających wspólny temat z punktu własnego widzenia, za pomocą przyjętych w nich metod badawczych, metoda interdyscyplinarna w naukach o rodzinie znajduje się dopiero w trakcie tworzenia. Stąd też Centralna Komisja uznała wniosek o utworzenie dyscypliny za przedwczesny. Kolejną kwestią do dyskusji według Centralnej Komisji jest dominacja teologii rodziny w strukturze studiów danego kierunku.

Ksiądz Ozorowski wystąpił z postulatami o wypracowanie metody Nauk o rodzinie i określenie profilu naukowego specjalisty ds. rodziny. Mogłoby temu służyć – jego zdaniem – powołanie specjalnego zespołu spośród specjalistów będących członkami PSF, którzy wspieraliby środowiska akademickie w dążeniu do utworzenia dyscypliny.

Kolejny wykład o perspektywach specjalizacji na kierunku Nauki o rodzinie wygłosił dyrektor Instytutu Nauk o Rodzinie KUL – ks. dr hab. Marian Stepulak (prof. KUL). Omówił on interdyscyplinarny charakter nauk o rodzinie, wskazując na fakt, że wielowymiarowość rzeczywistości rodziny domaga się wieloaspektowego spojrzenia na rodzinę także z perspektywy naukowej. Familiologia jako nowa dyscyplina powinna obejmować wiele specjalności: od filozofii i teologii przez zagadnienia biologiczno-medyczne, psychologiczne, socjologiczne, prawne, dla których punktem wyjścia byłoby osadzenie w zdrowej antropologii filozoficznej. Ks. Stepulak zaakcentował konieczność współpracy wszystkich ośrodków uniwersyteckich kształcących na kierunku Nauki o rodzinie w celu wspólnych działań zmierzających do zatwierdzenia nowej dyscypliny naukowej i wytworzenia w jej ramach specjalizacji.

Podjęte tematy stały się przedmiotem dyskusji zebranych gości i członków Stowarzyszenia. Jako pierwszy zabrał głos ks. prof. dr hab. Jerzy Bajda, który wskazał na konflikt metodologiczny w tworzeniu z wielu dziedzin jednej nadrzędnej. Zauważył przy tym problem zbytnej atomizacji i rozczłonkowania specjalności. Ks. Bajda przypomniał, że według Jana Pawła II u źródeł nauk o rodzinie jest i powinna być antropologia trynitarna. Istota rodziny przenika się z istotą człowieka, a ta z kolei z istotą Boga jako Trójcy Świętej. Familiologia, aby mogła być drogowskazem dla poszczególnych dyscyplin, musi być zakorzeniona w wizji trynitarnej. Każda z dziedzin naukowych musi zająć się człowiekiem, a nie zjawiskami.

Do dyskusji włączyła się dr hab. Maria Ryś (prof. UKSW), która jako recenzent Państwowej Komisji Akredytacyjnej kierunku Nauki o rodzinie wskazała na potrzebę podręcznika metodologii nauk o rodzinie dla wykładowców i studentów. Postulowała ustalenie terminu i miejsca spotkania przedstawicieli poszczególnych ośrodków naukowych, którzy podjęliby się tworzenia takiego podręcznika.

Wniosek ten spotkał się z akceptacją ks. biskupa S. Stefanka, który odniósł się również do wypowiedzi ks. Bajdy, wskazując na niebezpieczeństwo redukcjonizmu języka w nauce, co często wiąże się z brakiem obiektywizmu. Nie należy się obawiać nauk filozoficzno-teologicznych, gdyż służą one całej prawdzie o małżeństwie

i rodzinie. Uwarunkowania na rynku pracy nie powinny powodować alienacji od korzeni nauk o człowieku.

Dodatkowe kwestie w dyskusji poruszył ks. dr Władysław Szewczyk. Jego zdaniem istnieje potrzeba ciągłej konfrontacji działań na rzecz rodziny z dwoma pytaniami: „jak jest?” oraz „co robić?” Zauważył, że dziś nie należy pytać, „jaka jest rodzina?”, ale „co jest rodziną?” Polskie Stowarzyszenie Familiologiczne z jednej strony ma pomóc, aby wykrystalizowała się dyscyplina nauk o rodzinie (i temu miałby służyć podręcznik), zaś z drugiej ma wspomagać dotarcie do społeczeństwa. W związku z tym należy rozeznaczyć, co i jak ludzie myślą o rodzinie, jak rodzinę postrzega człowiek młody. Zdaniem ks. Szewczyka istnieje potrzeba tworzenia i promowania tzw. małych form – prostych i krótkich, zrozumiałych językowo dla przeciętnego odbiorcy opracowań popularno-naukowych do powszechnego użytku. Treściowo zawierałyby one odpowiedzi na podstawowe pytania współczesnego człowieka w temacie małżeństwa i rodziny. Ks. Szewczyk postulował powołanie zespołu do tworzenia tego rodzaju wydawnictw.

Po dyskusji merytorycznej rozpoczęto właściwe obrady Walnego Zebrania PSF. W pierwszej kolejności ks. dr Krzysztof Wolski zaprezentował aktualny stan prawny Stowarzyszenia i przeprowadził procedurę przyjęcia nowych członków do PSF. Najpierw przytoczył postanowienie Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy dotyczące wpisania dnia 21 stycznia 2009 r. Polskiego Stowarzyszenia Familiologicznego do Krajowego Rejestru Sądowego – Rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej z siedzibą w Łomiankach przy ul. K. K. Baczyńskiego 9 (pod numerem KRS 0000321828).

Organem uprawnionym do reprezentacji PSF jest Zarząd Stowarzyszenia, który tworzą: ks. bp Stanisław Stefanek – prezes Zarządu; Bożena Bassa – wiceprezes Zarządu; Mieczysław Dudek – skarbnik; Jacek Ruszczyński – sekretarz; ks. Marian Stepulak – członek Zarządu. Organem Nadzoru jest Komisja Rewizyjna, w skład której wchodzi: ks. Mieczysław Ozorowski, ks. Włodzimierz Wieczorek, Julia Gorbaniuk.

Celem Polskiego Stowarzyszenia Familiologicznego jest:

1. Podejmowanie działań zmierzających do rozwoju, promocji i propagowania Nauk o rodzinie;
2. Podejmowanie działań zmierzających do promocji rodziny;
3. Uczestnictwo w kształtowaniu polityki prorodzinnej we współpracy z Parlamentem, instytucjami rządowymi, samorządowymi, pozarządowymi i kościelnymi;
4. Uczestnictwo na prawach strony we wszelkich postępowaniach administracyjnych we wszystkich instancjach, zgodnie z art. 31 Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks Postępowania Administracyjnego.

Istotnym punktem I Walnego Zebrania PSF było przyjęcie wszystkich osób, które złożyły pisemną deklarację o przystąpieniu do Stowarzyszenia w poczet członków zwyczajnych (57) i wspierających (2). Członkowie Zarządu PSF podjęli uchwałę o ich przyjęciu.

Następnie zaproponowano i powołano trzy zespoły tematyczne, które podjęłyby działalność we właściwym sobie zakresie w ramach PSF. Należą do nich: zespół ds.

Nauk o rodzinie, który tworzą: ks. M. Ozorowski, ks. M. Stepulak, M. Ryś, ks. J. Koperek; zespół ds. duszpasterstwa rodzin: ks. W. Szewczyk, ks. J. Szymczak, ks. M. Brzeziński; zespół ds. polityki prorodzinnej i spraw bioetycznych: ks. W. Wieczorek, ks. A. Tomkiewicz, ks. J. Jęczeń, M. Chuchra. Postulowano na przyszłość powołanie rzecznika PSF, który jednocześnie byłby koordynatorem w ramach Stowarzyszenia. Rolę informacyjną pełniłaby też strona internetowa PSF.

Ks. M. Stepulak, referując wizytę w Instytucie Rodziny w Bratysławie na Słowacji, zaproponował podjęcie uchwały o współpracy z tym Instytutem jako krok w kierunku utworzenia w przyszłości Międzynarodowego Stowarzyszenia Familiologicznego. Warunkiem powołania MSF jest współpraca co najmniej trzech ośrodków. Oprócz Instytutu Rodziny w Bratysławie nawiązywane są obecnie kontakty z ośrodkami we Lwowie i w Chorwacji. W konsekwencji została jednogłośnie podjęta uchwała o otwarciu się na współpracę z ośrodkami zagranicznymi.

Ks. dr Antoni Tomkiewicz zgłosił postulat powstania Biuletynu Polskiego Stowarzyszenia Familiologicznego, który miałby charakter kwartalnika w formie drukowanej lub elektronicznej.

W ostatniej części Walnego Zgromadzenia miała miejsce prezentacja osiągnięć i dorobku poszczególnych ośrodków naukowych i społecznych. Głos zabierali przedstawiciele kierunku Nauki o rodzinie WT Uniwersytetu Szczecińskiego, Stowarzyszenia „Po pierwsze rodzina”, Polskiego Związku Kobiet Katolickich, założyciele Akademii Rodziny oraz Fundacji „Misja służby rodzinie”. W części „wolne wnioski” postulowano utworzenie preambuły do Statutu Stowarzyszenia bądź Deklaracji programowo-ideowej jako dokumentu towarzyszącemu Statutowi.

*Joanna Płońska
Katedra Psychoprofilaktyki Rodziny
Instytutu Nauk o Rodzinie KUL*

**„ŻYCIE, PŁODNOŚĆ, RODZINA, ZDROWIE”
– JUBILEUSZOWE SYMPOZJUM NAUKOWE
Warszawa-Bielany, 12-13 grudnia 2009 roku**

Jubileuszowe, dwudniowe sympozjum naukowe pod hasłem: „Życie, płodność, rodzina, zdrowie”, zorganizowane przez Polskie Stowarzyszenie Nauczycieli Naturalnego Planowania Rodziny, odbyło się w ośrodku „Dobre Miejsce” w Warszawie dniach 12-13 grudnia 2009 roku. Celem sympozjum było przedstawienie dorobku pracy stowarzyszenia w ciągu minionych 20 lat oraz dyskusja nad trudnościami i szansami popularyzacji naturalnej metody planowania rodziny.